

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRAŠTIS PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS

VOL. I. (METAI I.)

WILKES-BARRE, PA., GRUODŽIO (DEC.) 23 D. 1909 M.

No. 23.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21st, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897

Nemuno Vargai.

Teka Nemunas galingas,
Reždamas kalnus ir girias;
Nuolat blakšto, lyg rustingas,
Vilnis į visas puses.

“Galėt pyksti, Nemunėli?
Kas tau kenkia, pasakyk!
Nuraminki vandenėli,
Vilnių smarkiai neblaškyk!

Ar persiauru tau lovelėj?
Ar perkietą joj gulėt?
Ar netinka tau mergelės,
Ką rubus eina velėt?

Gal nus'bodo tau boteliai
Ir tos valtys, nuolatai
Ką per amžius, kaip milžinas,
Į Prusus kas met vežei?”

—“Ne.... — tos mintys yr klaidingos,
Tare Nemunas rusčiai:
Mane smaugia, širdį drasko
Mus' vergija, mus vargai!

Aiškiai atmenu, kaip šiandien,
Mus' galybę, mus' turtas,
Kadą Mindaugas karalius
Laužė priešų mus' ragus!....

Pažinau ir Gediminą,
Kunigaikštį Lietuvos,
Ak!.... — baisus jis buvo priešams,
Labiausiai laike kovos!....

Jis padidino Lietuvą,
Reždams plotus nuo gudų:
Net Kijevą užkariavo,
Sostapilį tų kraštų.

Nusilpnino kalavjiečius,
Nuramino kryžiuočius,
Stengės Lietuvą apšviesti,
Stengės apkrikštyt visus.

Bet garsiausias iš “Didžiausių”
Buvo Vytautas garsus,
Kunigaikštis išmintingas,
Pilnas proto ir darbštus.

Į rankas valdžią paėmęs,
Panaikino jis vaidus:
Kaipo geležim surišo
Į vienybę jis visus.

Mielos Lietuvos rubežius
Jis perkėlė lig Maskvos,
O kryžiuočius sunaikino
Laike Grunvaldo kovos.

Niekad Lietuva nebuvo
Taip galinga, kaip tada,
Visi priešai ją guodojo,
Jos net klausė ir Orda.

Kadą dingo jau Mindaugai,
Gediminai, Vitautai,
Nuolat Lietuva mažėjo,
Labiau skurdo jos vargai.

Gale užkariavo visą
Caras savo kareiviais,
Skriaudžia, spaudžia ir kankina
Kaskart tai naujais vargais.

Tai-gi ar galiu aš linksmi
Žiurėt ant tų baisių vargų!.... —
Busiu linksmas, jei Lietuva
Išspruks carui iš nagų!”

Juozapas Ziedelis.

KALĖDOS.

PIRMOMSIOMS MIŠIOMS.

Lekcija. — T. F. II, 11—15. — Nes pasirodė Dievo mūsų Išganitojo malonė visiems žmonėms, mokinanti mus, idant išsižadėję nediebobaimingumo ir svietiškų pageidimų blaivai, dievobaimingai ir teisiai gyventumime šia me sviete, laukdami palaimintos vilties, ir atėjimo garbės didžiojo Dievo ir mūsų Išganitojo Jėzaus Kristaus, kursai pats save išdavė už mus, idant mus atpirktų nuo visokios piktybės ir apvalytų sau patinkamus žmones, gerų darbų sekiojus. Tai sakyk ir prie to ragink.

Evangelija. — Luk. II, 1—14. — Ir stojosi anose dienose, išėjo įsakymas nuo ciecoriaus Augusto, idant būtų surašytas visas pasaulis. Tas surašas pirmas tapo padarytas Syrijos užveizdėtojo Ćirino. Ir ějo visi, idant užsirašytų, kiekvienas į savo miestą. Ėjo taip-pat ir Juozapas nuo Galilėjos iš miesto Nazaret į žydų žemę, į Dovidą miestą, kursai vadinosi Betleem, dėlto kad buvo iš Dovidą namų ir giminės, idant būtų užrašytas su Marija, sužadėta sau moterimi, neščia. Ir stojosi, kad tenai buvo, išsipildė dienos, idant pagimdytų. Ir pagimdė sunų, savo pirmgimusį, ir suvystė jį vystyklais ir padėjo jį prakartėje, jog nebuvo aniems vietos gspadoje. O buvo piemenis toje šalyje, jaučiantis ir sergintis nakties sargybą ant savo kaimenės. O štai Viešpaties aniuolas stojosi pas juos, o Dievo šviesybė apšvietė anuos, ir nusigando didžia baime. Ir tarė jiems aniuolas: Nesibijokite; nes štai apsakau jums didžią linksmybę, kuri bus visiems žmonėms: jog šiandien užgimė jums Išganytojas, kursai yra Viešpats Kristus, Dovidą mieste. O tas jums ženklas: rasite kudikėlį suvystytą vystyklais ir padėtą prakartėje. O tuojaus stojosi su aniuolu daugybė dangiškųjų pulkų, garbinančių Dievą ir sakančių: Garbė Dievui augštybėse, o ant žemės romybė žmonėms geros valios.

ANTROMSIOMS MIŠIOMS.

Lekcija. — Tit. III, 4—7. — Bet kad pasirodė mūsų Išganitojo Dievo malonybė ir gerybė, ne iš teisybės darbų, kuriuos mes darėme, bet per savo gailestingumą išganė mus per apmazgojimą atsigimimo ir atnaujinimo Šventosios Dvasios, kurią išliejo ant mūsų apščiai per Jėzų Kristų, mūsų Išganytoją, idant nuteisinti per jo malonę butumime tėvainiais pagal amžinojo gyvenimo vilties.

Evangelija. — Luk., II, 15—20. — Ir pasirodė, kad aniuolai atsitolino nuo jų į dangų, piemenis kalbėjo vienas kitam: Eikime iki Betleem, o pažiūrėkime to žodžio, kursai stojosi, kurį parodė mums Viešpats. Ir atėjo pasiskubindami ir rado Mariją ir Juozapą ir kudikėlį paguldytą prakartėje. O išvydę, pažino žodį, kursai jiems buvo pasakytas apie tą kudikėlį. O visi, kurie girdėjo,

stebėjosi iš to ir ką jiems piemenis pasakė. Bet Marija visus tuos žodžius užlaikė vartodama savo širdyje. Ir sugrįžo piemenis, šlovindami ir garbindami Dievą už vis, ką girdėjo ir regėjo, kaip jiems buvo pasakyta.

TREČIOMSIOMS MIŠIOMS.

Lekcija. — Žyd. I, 1—12. — Tuleropai ir ne vienu būdu Dievas, seniai kalbėjo tėvams per pranašus, ant galo šiose dienose kalbėjo mums per Sunų, kurį patatė tėviniu ant viso, per kurį padarė ir amžius; kursai kad yra skaistumas garbės ir jo Esysbės paveikslas, o padaręs griekų apcystijimą, sėdi po dešinei didgalybės augštybėse: tuo geresnis pastojęs už aniuolus, kuo prakilnesnį vardą už jo apturėjo. Nes kuriam aniuolų kuomet sakė: Mano sunus esi tu, aš šiandieną pagimdžiau tave? Ir vėl: Aš busiu jam tėvu, o anas bus man sunum? O vėl, kadą įvede pirmgimusį ant žemės apskritumo, sako: tegul kloniojasi jam visi Dievo aniuolai. O aniuolams vėl sako: kuris daro aniuolus savo dvasėmis, o savo tarnais ugnies liepsną. O sunui: tavo sostas, Dieve, amžių amžiams: tiesumo lazda, tavo karalijos lazda; numylėjai teisybę, o neapkentei neteisybės, — dėlto tave, Dieve, patepė tavo Dievas džiaugsmo aliejum daugiau už tavo draugus. Ir: Tu, Viešpatie, pradžioje nutvirtinai žemę, o dangus yra tavo rankų darbas. Anie pražus, bet tu pasiliksi, ir visi, kaipo rubas pasens; ir kaipo apdarą permainysi juos, ir bus permainyti, bet tu esi tasai pats, ir tavo metai nepasibaigs.

Evangelija. — Jon. I, 1—14. — Iš pradžios buvo žodis, o žodis buvo pas Dievą, o Dievas buvo žodis. Visi daktai per jį stojosi, ir be jo niekas nesistojo, kas tik stojosi. Jame buvo gyvenimas, o gyvenimas buvo žmonių šviesybė. O šviesybė tamsybėse šviečia, o tamsybės jos neapėmė. Buvo žmogus siųstas nuo Dievo, kuriam vardas buvo Jonas. Tasai atėjo liudyti, idant liudijimą duotų apie šviesybę, idant visi tikėtų per ją. Jis nebuvo šviesybė, bet idant duotų liudijimą apie šviesybę. Buvo šviesybė tikroji, kuri apšviečia kiekvieną žmogų, ateinantį į šitą svieta. Buvo ant svieta, ir svieta per jį stojosi, ir svieta jo nepažino. Pas savus atėjo, o savieji jo nepriėmė. O kurie tik priėmė jį, davė jiems galybę Dievo sunumis stoties, tiems, kurie tiki jo vardu, kurie ne iš kraujo, ne iš kuno noro, ne iš vyro noro, bet iš Dievo užgimė. O žodis stojosi kunu ir gyveno tarpo mūsų (ir regėjome jo garbę, garbę, kaipo tėvo vienaičio, pilno malonės ir tiesos).

NEDĖLIA PO KALĖDŲ.

Lekcija. — Gal. IV, 1—7. — Broliai: Kol tėvainis yra vaiku, nieku nesiskiria nuo tarno, nors yra ponu ant visko, bet yra po globėjais ir valdytojais iki laikui, kurį tėvas yra paskyręs. Taip ir mes, kadą buvome vaikais, buvome pradžioje svieta mokslo tarnais. Bet kada atėjo laiko išsipildymas, nusiuntė Dievas savo Sunų, sutverta iš moteriškės, sutvertą pagal įstatymą: idant tuos,

kurie buvo po įstatymu, atpirktų, idant apturėtųmume priėmimą už sunus. O jog esate sunumis: nusiuntė Dievas savo Sunaus dvasią į jūsų širdis, šaukiančią: Abba, Tėve! O taip jau nėra vergu, bet sunum, o jei sunum, tai ir tėviniu per Dievą.

Evangelija. — Luk. II, 33—40. — Anuomet jo tėvas ir motina stebėjosi iš to, ką apie jį kalbėjo. Ir laimino jiems Simeonas ir tarė Marijai, jo motinai: Štai tas yra padėtas nuopelniui ir atsikėlimui daugelio Izraeliui; dušią pervers kalavijas, idant būtų apreikštos mintis iš daugelio širdžių. Ir buvo Ona pranašė, Fanueliaus dukterė, iš giminės Aser; toji buvo labai metuose paejusi, o septynerius metus gyveno su savo vyru nuo savo mergystės. O toji našlė iki aštuonių dešimčių ir ketverių metų, kuri neatsitolino nuo bažnyčios, tarnaudama pasniukuose ir maldose dieną ir naktį. O toji, anoje valandoje atėjusi, išpažino Viešpatį ir visiems apie jį apsakinėjo, kurie laukė Izraeliaus atpirkimo. O kad vis išpildė pagal Viešpaties įstatymą, sugrižo į Galilėją, į savo miestą Nazaretą. O vaikelis augo ir tvirtinosi, pilnas išminties, o Dievo malonė buvo su juo.

LINKSMIŲ KALĖDŲ!

Dangiškose augštumose
Garbė Dievui visados.
Žemei doro valios noro,
Žmonėms laimė be bėdos!
Begkim, begkim piemenėliai,
Duokim garbę Kūdikėliui
Žodžiui Kūnu tapusiam!

Iš visų Švenčių labiausiai yra mylimos Kalėdos: ir seni ir jauni tuomet džiaugiasi. Kiekvienoje pastogėje šviečia linksmumas, daugiau net prastame namelyje, nei auksuotuose rūmose. Darbininkai ir darbdaviai, mokiniojai ir mokiniai, tėvai ir vaikai - visi linksmi Kalėdų susilaukė. Ši nepaprasta Šventė teip visus laime pripildo, jog kiekvienas geidžia ir su savo artimu ja pasidalyti ir jį padaryti laimingu savo mandagumu, širdingu mu ir dosnumu.

Iš kur-gi imasi tas visatinasis džiaugsmas? Ar iš žmonių bendrios sutarties, kad, štai, vienoje metų dienoje, atsižadėjus pavydų ir nesusipratimų pagodoti savo artimą ir si juom meiliai pagyventi? Ar gal, prisiartinant Naujiems Metams, visi lyg susitarę stengiasi užmiršti "kas buvo — tai buvo", ir linksmi ateities laukia?

Ne, tatau neišaiškina džiaugsmo, ramybės, geros valios ir įpatingo mandagumo Krikščionių Kalėdų laike. Štai jau arti du tukstančių metų, kaip tasai žmonių džiaugsmam prasidėjo ir jo nepertraukiamą tesėjimą tik Dievo surėdymas išaiškina. Žmonių darbai atsimaino o Dievo tėsa. Kalėdų džiaugsmas ima pradžią toje dienoje kada Kristus, Išganytojas, gimė ir tą linksmą Nau-

jieną Aniuolai apskelbė svetui giedodami: "Garbė aukštybėse Dievui o žemej, ramybė žmonėms geros valios".

Ramybę žmonėms atnešė Kunigaikštis Ramybės, Betlejeme gimęs brangus Vaikelis: Jis yra priežastis džiaugsmo ir laimės Kalėdų laike. Per keturis tukstančius metų, nuo svieto pradžios, nebuvo ramybės, nes ją atėmė savo nuodėme Adomas ir žmogus pats jos atgauti jokių būdu negalėjo. Tečiau gailestingoji Dangiško Tėvo širdis suteikė vel žmonėms ramybę, atsiunčiant, užganapadarymui už svieto kaltes, savo Dieviškąjį Sūnų. Ir tų pirmųjų Kalėdų ramybė tesės ant žemės amžinume.

Dievo Sūnus gimdamas stojosi mūsų brolių, idant ir mes vieni kitiems būtume broliais ir seserimis. Viešpats Jėzus pavyzdžiu ir žodžiu mokino mus meilės, sakydams: "Mylėkite kits-kitą" -ir, "Ką-norint padarysite vienam iš tų mažiausių, man padarysite". Kaip dėl visų Kristus atėjo, taip ir mums dėl visų reikia turėti gerą valią ir meilę, o ipač dėl vaikelių, našlaičių, neturtėlių ir kenčiančiųjų, nes jie yra artimiausi Išganytojo, kuris būdamas Dangaus ir Žemės Karaliumi ir viską turėdamas, stojosi dėl mūsų neturtingų; Jis ir mums vargšams atidarė dangų. Todėl Jam dėkodami ir "Garbė aukštybėse" linksmi giedodami, bukime žmonėmis geros valios ir suteiktos Jo ramybės tapkim dalininkais.

Ačiu, Pone, už malonę,
Kad ant svieto atėjai.
Vargų, skausmų, gailių jausmų
Tu dėl mūsų nebijai.
Tu mums kaltes apmazgosi,
Dangaus laimę dovanosi,
Būk ant amžių garbintas.

J. IR M. B—IAMS.

(Prie paveikslo perkūno suskaldyto medžio.)

Kad gaivals sutriuškintas tyli,
Ar žaizdos neatim jo vieko?
Širdis jei sukruvinta myli
Tat žmones neatjaučia jau pieko?....

I—X—07.

Patmala.

APLEIDIME.

Man liūdna, sopa,

Skandėjo, skandės....

Išgydyt opą

Nėra kam, nei galės....

V—08.

Patmala.

IŠ LIETUVOS.

Lukšiai (Naum. ap. Sāv. g.) "Šaltinis" giria Zyplių grapą Potockį kad Lekėčių klebonijai davė kiek ten lentų ar medžių. Musų grapas žino k a m duodas: kur nesitiki pagyrimo ir nebijo papeikimo, ten visai kitaip elgiasi. Aplink mus Zyplių miškai, į karal-miškius labai toli, tai mes priversti pirkties malką iš grapo miško, kurs per kiek metų leido medžius į Pru-sus, o kas liko, labai pabrangino. Biednnas žmogus geros malkos visai neiperka reikia kurenti žabais. Bet grapui ir to negana. Jisai sumanė štai ką. Kurią dieną prieina daugiau žmonių pirkti, miško tą dieną dar pabrangina, ypač, jei mato, kad žmonių yra atvykusių ištoliau. Ką žmogus veiks! Nenor kito žygio daryties — ir moka, kiek reikalauja. Tai jau tikras lupimas. Mat, musų gra-po labai ištikimi tarnai. Miško užveizdas, p. Vajevuckis, mišką saugoja, kaip savo aki. Į mišką nevalia žmonėms nei kojos įkelti. Kas vasaros metu nor uogauti ar gry-bauti, tur išsipirkti tam tikrą bilietą. Syki, jodamas per mišką, pamatė moteris uogaujant. Moterų buta be bile-tų, ir jos ėmė bėgti — p. Vajevuckis raitas vyties, šau-dydamas... ir peršovė ranką... Už tokį darbą kitas bu-tų gavęs Kalvarijoje kruopų pasrėbti, o pono užveizdo nenukrito nei plaukas nuo galvos — po galingo grapo sparnu. Grapas gi apdovanojo jį dar didesniu įsitikėji-mu. Nebijok, šitokių grapo darbų niekas neaprašo "Šaltinyje", nors visi gerai žino. Mat, kur trumpa, ten ir truksta.

(Rygos Garsas)

IŠ PAPILIO, Ežerėnų pav.

Šie metai pas mus labai geri užtat ir monopolis daugiau pelno. Spalių 21 d. vienam girtuokliui Š. iš Kuč-galio sod. miestelyj begeriant prievakaryj, arklių su ra-tais pavogė. Turgelių vakarais turi dabar progą vagilė-liai išmėginti ir parodyti savo "gabumą" nuvažiuoda-mi girtuoklių arklius nuo smuklių, kaip augščiau pami-nėtam Š.

Seniai ne bevogė pas mus taip, kaip šįmet rudenį.

Tetula.

("V-tis").

IŠ PALANGOS, Kuršo gub.

Miestelis stovi ant jūros kranto, kur vasarą daugybė suvažiuoja ponų iš didesniųjų miestų. Miesto vidurije stovi daili bažnyčia, o šale jos muro namuose vyrų progimnazija, kurioje mokasi žemaičių vaikai. Miestelyje gyvena daugyiausia žydai, bet yra ir latvių ir sulenkėju-sių žemaičių. Sodžiuose gyvena žemaičiai ir latviai. Tie latviai, kurie arčiau gyvena prie jurų, verčiasi žuvi-ninkyste. Valsčiaus teisme vartojama latvių kalba.

Ukininkai nuo senų laikų gyvena viensėdijose, ukis vedamas dauglaukis, bet prastas. Mineralinių trąšų ma-

žai vartojama. Apšvietimas žemai stovi, nes laikraščius mažai kas skaito. Nors ukininkai neskaito savęs girtuo-kliais, bet vis dėlto degtinės ir alaus nemažai išgeria.

Miestelėnų vaikai mėgsta labai puoštis, ypač mer-ginos. Kad ir bėdžiausių tėvų dukters tuoju nusiperka skrybėlaitę. Tėvai džiaugiasi savo vaikučiais...

Šilinis.

("Šaltinis").

IŠ PAURUPĖS,

Latvijos geografiškas padėjimas daug geresnis kaip Lietuvos, kad štai ir dėl to: mažne iš dviejų šonų latvių kraštą apsiaučia Baltijos jūra — ji kasmetai išlaiko tukst. žmonių, kurie, jei ne pelnytų iš jūros, turėtų gan-greit svetur danginties uždarbio jieškoti. Užtai latviai, užvis arčiau pajuro gyveną yra geriausi jurininkai. Šis amatas yra tikrai įaugęs pajurio latvių budan, visas latvio tipas čion keistesnis, kaip parastų. Esu arti pri-sižiūrėjęs Papos (netoli Palangos, apie 17 viorstų) apy-linkei. Kultura, apskritai paėmus, sulyginant su kitais Latvijos kraštais, čion labai žema; visokieprietarai te-bežydi puikiausia. Kaip paprastai prie jūros, žemė smil-tėta, ir ukis vedamas labai blogai negali pilnai išmaiti-ti savo gyventojų, nes vietiniai latviai daugiau žiuri ju-ros negu ukio. Žemei pagerinti vartoja, "jūros kerpes" (vandens išmetas) — smiltynams tat naudinga. Visas gyventojų pelnas iš jūros; čion daugiausia gaunama "menkių". (Tai tokios stambios žuvys, nuo 2 ir daugiau svarų). Lietuvoj mažai jas žino, negu tik žemaičiai, ku-riems arčiau pajuris. Kapai menkių moka: 8c kap., ru-blį ir daugiau, kaip kuomet. Šita žuvių veislė veisiasi nepaprastai greitai, randasi tik nuo Klaipėdos lig Liepo-jaus jūros pakraščių siaura juosta.

Ir pati gamtos išvaizda labai liudna, kur žiuri — vieni smiltynai ir nušiorę pušynai; gerų pievų neikame nematyti. Oras žiemą ir vasarą visad drėgnas, užtai net per kelias mylias nuo jūros žiemos metu esti žymiai minkštesnis.

Yra tikri padavimai, kad čion visu pajuriu žemai-čių gyventa — jie čion išnyko neanksčiau, kaip prieš šimtą metų, jų vietas užėmė tikresni latviai.

D. Treigys.

IŠ KAZLŲ,

Suvalkų gub.

Čionai neseniai gyveno du rusai: vienas, Kirik, tar-navo Kazlų stotyj svėriku, o kitas, Bujak, Kazlų krasoj krasininku (pačtalijonu). Jiedu pasidirbo vaito antspau-dą, ir kaip ateidavo žmonėms "pavestkos" nuo pinigų, sulaikydavo, pasidirbdavo neteisingus liudijimus ir at-siimdavo pinigus. Tokiu budu, sako juodu nustvėrę ne-vieną tukstantį rublių. Bet šį pavasarį dalykas išėjo aik-štėn: Kirik tapo suareštuotas, regis Kaune, kur jisai bu-vo persikėlęs tarnauti, o Bujak kasžin-kur prapuolė.

Es—es.

IŠ LIETUVIŠKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.

CHICAGO, ILL.

Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje buvo apvaikščiojama 12, 13 ir 14-tą dieną šio mėnesio 40-ies valandų iškilmė. Išskyrus Mesijas, buvo tai laikas gausiausių dvasiškų vaisių. Daugybė svieto atliko išpažintį. Pačių vaikų einančių į vietinę parapijos mokyklą, utarnike 3-ią val. popiet, Sesers prirengė ir prie išpažinties privedė apie 200. Apskritai, tose dienose, prie Šv. Sakramento priėjo pervirš 1,500 asmenų. Žymiai prie iškilmės pakėlimo prisidėjo Gerb. Sesers Nazeretietės, dailiai papuošdamos altorius, o ypatingai Didįjį, kur buvo išstatytas Šv. Sakramentas, ir giesmininkai — gražiomis giesmėmis. Pamokslus sakė kunigai: J. Gadeikis, A. Petraitis, A. Staniukynas ir M. Krušas.

Kaip retai kada, ir kunigų susivažiavo nemaža, kone visa Chicagos Provincija: kun. F. Valaitis iš Spring Valley, kun. M. Mačulaitis iš Grand Rapids, kun. K. Skrypko iš Westville, kun. M. Krušas iš Waukegan, kun. J. Gadeikis iš E. St. Louis, kun. J. Petravičius iš Harrisbur ir visi iš Chicagos. Pajudintame laikraščiu klausime apie apvaikščiojimą pergalės ties Žalgiriu 1410 metais, susirinkusieji nutarė nedalyvauti tam tikslui rengiamose lenkų iškilmėse, bet parengti atskiras ir jas su naudoti sutverimui fondo įsteigti našlaičių prieglaudą, pavedant ją Šv. Kazimiero Seserų globai. Būtų tai gražus darbas apginti silpniausius savo tautos narius nuo doriškos skriaudos ir ištautėjimo.

Gerb. Kunigai už dovanotą kiekvienam paminklinį medalį, atmuštą paminėjimui padėjimo kampinio akmens Šv. Kazimiero Seserų Vienuolynui, sumetė kun. A. Staniukynui aukų: kun. F. Valaitis 20 dol., kun. M. Kraučionas 15, kun. J. Kolesinskas 10 dol., kun. E. Stefanavičius 10 dol., kiti po penkis — viso \$75.00.

S.

WESTVILLE, ILL.

Lietuviškoje Šv. Apaštalo Petro ir Povilo bažnyčioje buvo 40-ies valandų atlydai 8, 9 ir 10-ą dieną šio mėnesio. Neveizint į didelį šaltį, atlikusių išpažintį ir priėjusių prie Komunijos buvo apie penki šimtai. Pamokslininkais buvo kunigai: A. Skrypka, A. Staniukynas, F. Serafinas ir M. Krušas. Antrą dieną, laike mišparų kun. A. Staniukynas padarė bažnyčioje kolektą Šv. Kazimiero Seserims. Surinko \$35.26; aukotojų vardai bus pagarsinti vėliau. Apart to, žmonės imdami paminklinius Vienuolyno medalius klebonijoje, suaukojo \$25.00.

A.

WANAMIE, PA.

Gruodžio 12, 13 ir 14 d. atsiliko čia 40 valandų atlydai. Vietiniam klebonui, kun. Jurgiui Inčiorai atvyko su dvasiška pagalba sekantieji kunigai: V. Vizgirda iš Wilkes-Barre, A. Šaulinskas iš Plymouth'o, V. Kudirka

iš Kingston'o, A. Kaupas iš Pittstono, M. Pankauskas iš Forest City, J. Misius iš Donora ir A. Jurgutis iš Pittsburg'o; taip-pat lenkų kunigai: J. Nowakowski iš Nanticoke ir J. Sargalski iš Wilkes-Barre, Pa. Buvo tai pirmi toki atlydai ir žmonių visomis dienomis buvo prigrusta bažnytėlė — net pamedėlyje, kuomet per lietų ir vėtrą sunku buvo iškišti galvą iš namų. Pamokslus sakė kunigai: Pankauskas, Kaupas, Šaulinskas, Jurgutis ir Misius. Beveik visa parapija atliko išpažintį. V.

WORCESTER, MASS.

Gruodžio 19 d. vietinėje lietuvių bažnyčioje atsiliko primicijos kun. J. J. Jakaičio. Lai gyvuoja ilgus metus naujas darbininkas tautiškoje ir dvasiškoje dirvoje!

WILKES-BARRE, PA.

Advokatas J. J. Lopatto padavė peticiją miesto mokslo uždavimams, prašydamas kad atidarytų vakarinę mokslo suaugusiems lietuviams. Peticija tapo priimta ir perduota Mokymo Komitetui, kursai per ateinančią savo susirinkimą padarys galutiną nusprendimą.

Praeitą metų ačių pasidarbavimui p. J. J. Lopatto miestas užlaikė mokslo suaugusiems lietuviams ir jų lankė 70 su viršum mokinių. Reikia tykėtis, kad ir ši metų bus atidaryta mokslo ir moksleivių skaičius pasidarys.

Jonukas.

MAHANOEY CITY, PA.

Gruodžio 7 d. čia buvo prakalbos. Aš mėgstu nueiti ant prakalbų ir pasiklausyti išmintingų kalbėtojų. Nuejau ir ant šitų prakalbų, kurias parengė vietiniai socialistai, pasikvietę kalbėtojus J. Kačergį, J. Stasiulevičių ir Ig. Rudminą. Ir nesigailiu ką nuejau, nes dar kartą persitikrinu, kaip bjauriai tie mus socialistai meluoja ir kaip baisiai klaidina mūsų žmonelius. Štai ką paskė kalb. J. Stasiulevičius: "girdi, kunigija temdina mus protą, kad palaikyti žmones vergijoje, liepdama tikėti į nematomas esybės ir tt." Tai-gi anot kalbėtojo žodžių į tą, ką nematome tai jau ir neturime tykėti. Paveikslas, nematome, kaip žemė sukasi apie savo ašį ir apie saulę, na, ir netikėkime į tai, nes mes to nematome, norints tą keli šimtai metų atgal atrado kunigas Kopernikas ir visi žmonės į tai tiki, tik mūsų "cicilikai" liepia į tai netikėti. Nematome mes nė šv. Tėvo Ryme, norints visi žinome, kad jis ten yra ir iš savo Apaštališkos Sedynės valdo visais tikinčiais, bet kad nematome — netikėkime! Daugelis iš vietinių, o ir visų Amerikos "cicilikų" nė savo "tėvo" Markso ne yra matę (da-gi nė skaitę), bet tiki ir remiasi ant jo mokslo.

Stebėtina prie kokių absurdo prieina tie mūsų "cicilikai." Tamsūs, neišsilavinę ir tai vis lenda kitus mokytį, "šviesti," rėkdami, kad kunigai temdina žmones.

Gana, jau gana su tokia jų šviesa! Velyk patįs gerai pasimokyti, pirm negu lysti mokytį kitus. Geriau pa-

darytų nuėję į bažnyčią pasiklaustų pamokslų ir savo ausimis persitikrųt, ar teip jau ir temdina žmones kunigai?

Tai tiek žinių iš mūsų miestelio.

Bag....

— Netoli šito miestelio, kaimelyje vadinamam Bowman arba Trenton, Petras Arklikonis užmušė Miką Žilinskį savo įnamį. Velionis tą dieną dikčiai gėrė Mahanoy City'je, kur po du kartus tą pačią dieną vyko, o sugrįžęs susibardavo ir susipešdavo su Petru Arklikoniu, savo šeimyninku. Šis paskutinis, mušdamas Žilinskį su pagaliu per galvą, užmušė. Užmušėjas laukia teismo kalinėjime.

PHILADELPHIA, PA.

Subankrutijo W. Dackevičius Brooklyne, N. Y. pas-kui Bostone, Mass. ir nunešė daug sudėtų žmonių pinigų. Subankrutijo Ražukas New Yorke, S. Brooklyne Borisova klerkas nunešė kelis tukstančius žmonių pinigų — apie tą viską buvo rašyta lietuviškuose laikraščiuose ir žmones buvo persergemi, kad būtų atsargesni su panašiais "bankieriais." Dabar vėl Philadelphiaj, Pa., subankrutijo "bankierius" St. Papiernik. Jis turėjo du "polsko-litevskus" bankus, bet iš priežasties nepasisekimo nusprendė išnykti ir išsinešti kelioliką tukstančių. Padarė licitaciją jo likučių ir pardavė viską už 140 dol., kas vos pridengs teismo lėšas. Graudu buvo žiūrėti į žmones pas "bankų" durys, kur buvo sudėję savo sunkiai uždirbtą skatiką.

Gal jau dabar žmones susipras ir netikės daugiau tokiems "bankieriams."

Skandus tai pamokinimas!

Antanas.

WESTVILLE, ILL.

Gruodžio 8 d. š. m. buvo čia iškilmingai apvaikšči-jami 40-ties valandų atlydai. Pirmą dieną kun. Staniukynas iš Chicagos pasakė labai graudų pamokslą ir teip sugraudino žmones, kad bažnyčioj gyrdėjosi tik vieni verkimai, net kai kurie atšaleliai pamokslininko žodžiais sugraudinti atsiklaupę verkė ir gailėjosi už savo nuodemes. Pamaldos tęsėsi per tris dienas. Su dvasiška pagelba pribuvo 8 kunigai, daugiausiai iš Chicagos. Laike pamaldų dailiai giedojo choras. Ypač malonų išpu-dį darė jaunos mergaitės, baltai pasipuošusios klupančios prie altoriaus. Altorius buvo papuoštas gyvomis ge-lėmis, kurių kvėpėjimas platinosi po visą bažnyčią. Vi-sos pamaldos buvo atliekamos teip iškilmingai, kad žmogus jauteisi perkeltą į kitą, ne šio pasaulio kara-lystę.

Senelis.

CHERRY, ILL.

Nelaimingus to miestelio gyventojus vėl palytėjo nelaimė. Teip daug prisnigo, kad rodos bus pertrauktas susinešimas, ir labai gali pritrūkti maisto, jeigu išanksto nepradės apie tai rūpintis, nes maisto yra tik ant dešimts dienų. Vieni žuvo liepsnose po žemę, o išlykę gyvais jei-gu ko gali ir badu numirti.

X.

Visokios žinios.

Sužagino ir užmušė 15 m. mergaitę.

Milwaukee, Wis., vienoj pašiurėj rado negyvą 15 m. mergaitę, kuri kaip pasirodė pirmiau tapo sužagta, o pas-kui užsmaugta. Žmogžudžius suėmė Michigan'o valsti-joj dirbant miškuose. Už dienos buvo ir teismas, kurio reikalavo piktadariai, bijodami kad iniršusi minia jų ne-linčiuotų. Kadangi Wisconsin valstijoje nebaudžia mir-tim, juos nubaudė amžinu kalėjimu. Viens iš piktadarių Wojciechovskis buvo žinomas paleistuvis ir bedievis kaip darodinėjo liudininkai. Kuomet vienas iš liuditojų pa-klausė jo, kodėl neina į bažnyčią, — atsakė jam, kad Die-vo nėra, kad tas viskas "humbukas" ir kad nėra ko vai-kščioti į bažnyčią.

Baisus tai paveikslas darbų bedievių! Žmogus be doros, be tikėjimo—viską gali padaryti.

9 žmones sušalo.

Plaukiantis ažeru Erie laivas "Marquette" nusken-do kartu su 38 žmonėmis. Gruodžio 13 d. sugavo 9 žmo-nes, sėdinčius luotelij — visi buvo sušalę. Audra ant aže-ro tęsėsi 3 dienas. Didelis laivas "Clarín" žuvo nuo pra-sidėjusio ten gaisro. Žmones jau nepamena tokios audros.

Darbininkų konferencija.

Gruodžio 13 d. Pittsburge, Pa., prasidėjo žingeidi darbininkų konferencija, joje dalyvauja: Išpildomasis skyrius Am. Darbo Federacijos ir valdininkai Amalgamated Ass. of Iron Steel and Tin Plate Workers. Svarstys apie šios paskutinės firmos streiką, prigulinčios prie plieninio trusto. Pirmsedis Gompers pasakė, kad pase-kmės tos konferencijos gali būti labai svarbios, nes gali užsibaigti kova iš unistų pusės prieš plieninį trustą. Ant konferencijos suvažiavo 200 delegatų iš visų Suv. Val-stijų kampų.

Baisi gazo eksplozija.

Visame pasaulyje didžiausi gazo baseinai Hamburge (Vokietijoje) turinti saviše 200 tukstančių kub. metrų gazo, kurie prekiaavo 2½ milijonų dol., — sprogo pereitą utarninką, užmušdami 27 žmones. Sprogimo speka bu-vo milžiniška, kad net įkaitusius anglius ir koksus nune-šė į prielauką ir miestą. Gesintojai nieko negalėjo gel-bėti iš priežasties nepriėjimo prie milžiniško gaisro. Iki vakarui iš griuvėsių tapo išimta 10 lavonų, 17 dar trūksta. Be abejonės jie visi prauvo ir randasi griuve-siuose, arba visiškai sudegę ugnije.

Paryžiaus arcivyskupas pašauktas teisman.

Paryžiaus arcivyskupas gavo pakvietimą stoti tei-smam delei bylos su leidėjais rankvedžių mokykloms. Kiekvienas iš tų leidėjų skundžia arcivyskupą ant 10 tu-kstančių frankų. Girdėtis, kad arcivyskupas stosiąs tei-smam. Tad jeigu arcivyskupas stos teisman, pasaulis iš-girs daug karčios teisybės. Mat, Prancuzija laisvės ša-lys, valdžia "socialistų" rankose ir jie draudžia net per-

sekioja tuos, ką nori garbinti Dievą, mokyties tikėjimo. Kur-gi jų žadama "tikėjimo laisvė?"

Kuomet iš teismų tapo prašalinti kryžiai, iš mokyklų išmesta tikėjimo išguldinėjimas, ir tam tyčia tapo parengti rankvedžiai, kurie griauja tikėjimą. — Paryžiaus arcivyskupas uždėjo interdikta ant tų knygų. Na ir dabar ji už tai skundžia ir be abejonės ji nuteis vienpusiškai "pirmeivių" valdžia.

Norėta nuuodyti.

Austrijos sostapilė yra po didele įtekme pasikesinimo užnuodyti kai-kuriuos kariūmėnės vyresniusius. Prieš nekuri laiką staiga mirė kapitonas Mader, gydytojais jį išdarinėję pažino, kad miręs nuo nuodų. Tokių nuodų išsiuntinėta 40 kariūmėnės valdininkams. Nuodai buvo siuntinėjami kaip vaistai nuo galvos skaudėjimo. Išsiuntinėtojo iki šiol nesuimta.

Ką daro išpažinties!

Prieš keletą mėnesių pavogta Tridento Banke Austrijoje 370 tukstančių koronų pinigų — mūsų pinigais 70 tukstančių dolierių su viršum. Tose dienose atėjo į bankos valdybą zokoninkas kapucinas ir apsakė, kaip vienas žmogus atėjęs pas jį išpažinties ir sugrąžinęs pavogtus pinigus. Zokoninkas išėjęs padave 370 tukstančių koronų ir pareikalavo kvitukės apie tų pinigų priėmimą. Laikraščiai plačiai aprašinėja išpažinties klausytojo nuopelnus.

Bet, anot mus, ne kapucino čia nuopelnas — jis išpildė tik savo priedermę, bet čia nuopelnas šv. katalikų tikėjimo, kuri taip stengiasi visokios rūšies bedieviai išgriauti. Bet veltui jų pastangos!

Sudegino pričerį.

Coeran'e, Ga., įpykusi minia sudegino gyvą Joną Harvard'ą, nigerių pričerį už balto žmogaus nušovimą. Atstikimas buvo šitoks. J. Harvard'ui važiuojant vieškelio, paskui pasivijo jį su automobiliu V. Booth'as ir, lenkdamas, pabaidė jo mulus. Už ką supykęs, pričeris, pasisakius abiem po kelis žodžius, šovė į Booth'ą tris kartus ir, visus sykius pataikydamas, mirtinai jį sužeidė. Booth'as vienok da įvengė šauti atgalios į savo užpuoliką ir dvi kulki jam suvarė; bet pažeidimas buvo nepavojingas. Todėl pričeris raitas da bandė pabėgti ir pasislėpti. Minia tečiaus, aptikus vieno farmerio kluone, ir išgavus prisipažinimą, kad jisai Booth'ą nušovė, surišo ir, apdėjus jį labai dideliu laužu, padegė ir gyvą sudegino.

Frackville, Pa., mažas miesčiukas Schuylkill'o paviete, turi prieš savę gerą ateitį. Šimet pradėta tenai statyti naują geležinę dirbtuvę, kuri duos darbą kokiems 200 žmonėms; o be to ketinama tenai statyti didelę pirštinių dirbtuvę. Tokiu būdu Frackville, Pa., miestelis gultis tarp anglies laužyklų, gali da tapti ir dirbtuvių centru. Tokiose sąlygose miestelis turėtų didei pakilti.

Iš Amerikos.

Didžiausios duonos keptuvės New Yorke, Brooklyne, Hobokene, Jersey City ir Newark susivienijo į vieną milžinišką trustą. Toji ant pažiūros maža žinutė net šiurpuliais pakratė kiekvieną Suv. Valstijų pilietį, nes neužilgo kiekvieną duonos kąsnelį, kurį dės burnon Suv. Valst. pilietis bus trusto kontroliuojamas, kursai jeigu užsimanys, galės badu visus marinti ir priversti mokėti tokias kainas kokias jis pats uždės. Didelis tai pavojus visuomenei, kuri jau ir taip yra išnaudojama visokios rūšies trustų, kurie traukia iš jos paskutinius syvus, turtą, sveikatą. Juk jau ir taip neišpasakytai sunku darbininkams nuo tų visokių trustų, kaip ledo, malkų, miltų, mesos, vaisių, gazo ir tt., bet dar to negana, kasdieną digsta nauji trustai, kad dar greičiau įlyst į darbininko kišenes.

Tie visi trustai dėlto vienija savo reikalus, kad tik daugiau išspaudus iš tų darbininkų darbo už kuonomažiausia užmokestį, kad greičiau pergalėt straikuojančius darbininkus ir dabartinę darbininkų kliasą paversti į XX amžio vergus. Bet daugelis gali pasakyti, kad gerai daro, kad vienijasi, nes "vienybėje galybė," kad vienyti reikia ir tt. Bet, mat, susivienijimas susivienijimui nelygus. Pavyzdin yra susivienijimas "Juodrankių," vagių, plešikų, anarkistų, — o jų juk nieks nepriskaitys prie naudingų ir pageidaujamų. Panašiai yra pirklystoj ir pramonej. Geru daigtu yra kooperacijos, draugovės, susidėję kruvon nuveikimui ko-nors gero, šaliai naudingo pav. pravedimui geležinkelio, kalno ir tt., tai-gi to kas eina naudon visuomėnės.

Kas kitas yra kuomet kelios ypotos susideda kruvon, kad plėsti kitus. Trustų veikimas remiasi ne ant nešimo visuomenei naudos, bet ant kuonobjauriausio jos išnaudojimo.

Taigi nėra ko stebeties, kad užgimus naujam trustui piktinasi visuomėnė ypač vidutinė luoma ir darbininkų. Bet ką gali gelbeti jų pasipiktinimas ir protestai, kad net pati valdžia išdalies priguli nuo tų trustų. Štai ir dabar neseniai Rockefelleris tapo nubaustas užmokėti didelę bausmę, išnešančią kelis milijonus, o jis nemoka tos bausmės ir juokiasi sau iš teismo.

Darbo Federacija pagelbės.

Straiknuojantieji šiaurvakarinių geležkelių sukiotojai bus morališkai ir medegiškai sušelpiti visų unistų, prigulinčių prie Am. Darbo Federacijos, — pasakė jos pirm-sėdis po ilgai konferencijai, atsibuvusiai tarp jo ir sukiotojų unijos vadu p. Hawley. Jisai labai užganėditas iš konferencijos pasekmių ir yra persitikrinęs kad darbininkai laimės užmokesties pakelimą. Toj kovoj su geležkelių savininkais teisybė po streikininkų pusei ir jie turi išlošti. Gompers užklaustas, kaip šelps streikuojančius, atsakė, kad šelps tiek kiek tik Darbo Federacija turės spēkų.

Gruodžio 11 d. 50 straiklaužių tapo prašalinta nuo darbo, kaip netinkančių prie to darbo. Ant geležkelio stoties jie pakėlė maištą, nes jų nenorėta veltui nuvežti į tas vietas iš kur buvo atvežti.

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRASTIS
PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centų. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"D R A U G A S",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.

Raštus ir korespondencijas reikia siųsti pas:

REV. A. KAUPAS,
64 Church Street, Pittston, Pa.

Su visais reikalais reikia kreipties šitokiu antrašu:

"D R A U G A S"
JOHN S. LOPATTO, Manager,
314 East Market Street, Wilkes-Barre, Pa.

"DRAUGAS"

(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

"DRAUGAS" velija visiems savo skaitytojams linksmų ir gražių Kalėdų. Lai Kudikėlis Jezus atneša į kiekvieno namus meilę, laimę, gerovę, romybę ir gerą norą.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Praeitą savaitę "Pastabas" užbaigėme linkėjimu, kad savytarpiuose santykiuose žmonių su žmonėmis užviešpatautų evangelijos dvasia, kad žmonės giliau prisimintų į širdį Kristaus žodžius: "Darykite kitiems taip, kaip patys norite, kad kiti jums darytų." Reiškia tatau, kad visuomenės reikalams aprūpinti privalo būti pašaukta pagalbon bažnyčia, kaipo tikroji Kristaus mokslo skelbėja ir aiškintoja.

Kaip tyčia, krasa atneša mums "The Survey" (Dec.

11, 1909.), kuriame randame straipsnelį, talpinantį savyje mažiau-daugiau ta-pat, apie ką patys buvome pasiryžę rašyti. Straipsnelio autorium yra "The Survey" redaktorius, Edvardas T. Devine — vienas praktingiausiųjų visuomenės klausimų žinovų. Rašo jisai apie bažnyčios dalyvavimą visuomenės reikaluose ("The churches and secular agencies.")

Devine stato klausimą praktingai: ar bažnyčia privalo rūpintis vien Dievo namų statymu, patraukimu žmonių į pamaldas ir prižiūrėjimu jų dvasiškųjų reikalų — ar šalia to turi dar mokinti žmones, kaip jie privalėtų pasinaudoti progomis, kokias jiems suteikia visuomenė, ir įkvėpti atsakomybės jausmus už savo darbus prieš visuomenę? Paskutinius žodžius reikia taip suprasti, kad bažnyčiai priderėtų įsikišti į pasaulinius žmonių reikalus: parodyti jiems išnaudojimus, neteisybes ir kitokius prasikaltimus prieš evangelijos mokslą, parodyti kelią, kuriuo būtų galima išvengti visų tų neteisybių, — bet sykiu idėti giliai žmonėms į širdį tą jausmą, kad: "jeigu aš ieškau sau gero ir teisybės nuo kitų, tai pats privalau būti geras ir teisingas kitiems."

Bet kaip bažnyčia galėtų įvykinti šitą reikalingą dalyką?

P. Devine'o nuomone, tatau galėtų įvykti greičiau, jeigu bažnyčia panorėtų įeiti į geresnį susipratimą, susipažinti, susidėti, eiti išvien su pasauliniais veikėjais — pirm visko, su valdžios įstaigomis, ypač su tomis, kurioms rūpi visuomenės gerovė: su policija, sveikatos užvaizdu, labdarybės skyriumi, mokyklomis; antra, su darbininkų sąjungomis ir kitomis darbininkų organizacijomis; trečia, su filantropiškėmis ir labdariškėmis draugijomis, įsteigomis visiems, ne kokiai paskiriai sektai ar klesai; ketvirta, su visomis valdiškėmis ir privatinėmis valdybomis, kurių uždaviniu yra tardymai pramonijos ir visuomenės klausimų.

Šitie tatau pasauliniai veiksniai — valdžios komisijos, darbininkų organizacijos, labdariškosios draugijos ir tt. — gyvuoja mūsų tarpe, darbuojasi apie tuos dalykus, kurie rūpi bažnyčiai. Jeigu bažnyčia nenorės nieko apie tuos veiksmus žinoti, jiems priešsis, juos kritikuos neteisingai arba tyčia nesusidės su jais, tatau jie neatsieks savo uždavimo, da-gi pasiliks erškėčiu, badančiu bažnyčią. Bet antra vertus, jeigu tiems veiksmams pritars, juos pamokys, kritikuos iš meilės, ne iš nedoro noro — tuomet bažnyčia taps didelė galybė ir neš visuomenei šimtą sykių daugiau naudos, nekaip neša dabar.

Bažnyčia nuo pasaulinių veiksmų galėtų gauti daug patarnavimų, daug patyrimų, daug žinių apie žmonių reikalus.

"Nereikia sakyti — rašo p. Devine — kad būtų saugiau ir geistiniu, jeigu žmonėms vargą, ir neteisybę ir didelius žmonių reikalus parodytų bažnyčia — ne neišmintingi kuurstytojai, politiškai demagogai, sensacijos pilni laikraščiai arba kiti šaltiniai, iš kurių išeina panašios žinios. Nes, jeigu tos žinios eis iš bažnyčios, tatau žmonės įsitikins, kad nors ant žemės, yra vargai ir neteisybės, bet tuo pačiu tarpu yra ir viską valdančioji Apvaizda, kuri jau dabar savo teisybe ir gailestingumu gel-

bsti žmones, varo laukan vargus iš jų tarpo ir atitiesia, kas nėra teisinga."

Tiek Devine. Jis nėra katalikas, o jo vedamas laikraštis, nors nėra priešingas katalikų bažnyčiai, bet vis dėlto nėra grynai krikščioniškas ("The Survey" rupinasi taip-pat žydų labdariškais darbais). Reikia žinoti, kad katalikų bažnyčia žiuri į labdarybę kitaip, ne kaip kiti žmonės: jisai ieško teisybės prispaustiems ir gerovės varguoliams, dėlto kad Dievas liepia taip daryti. Nuo pat krikščionybės pradžios bažnyčia buvo vargdienių bažnyčia. Iki reformacijos laikų darbininkais, pavargėliais ir nužemintaisiais rupinosi katalikų bažnyčia. Vyskupas Stang kaltina tiesiog protestanizmą už nesutikimus tarp luomų ir darbininkų prispaudimus. Protestanizmas išnaikines vienuolynus (ir esančias prie jų mokyklas ir pavargelių prieglaudas), suardęs darbininkų sąjungas (viduramžių "cechus), žmones iš Kristaus avelių padaręs kunigaikščių ir karalių valdiniais.... Kiekviena bažnyčia daro gerą dorišką įtaką ant visuomenės gyvenimo, bet šitame atžvilgyje katalikų bažnyčia stovi augščiau už visas kitas, nes joje daugiau autoriteto, daugiau tradicijos (padvos), daugiau meilės artimo, daugiau atsižiūrėjimo į dvasišką ir dorišką žmonių reikalus. Jeigu tiesa yra, kad etika yra mokslas apie žmogaus priedermes kaslink Dievo, kaslink artimo ir kas link paties savęs, tai katalikų bažnyčioje etikos yra daugiausiai. Todėl tai, jei bažnyčioms yra žadėta vaidinti didelę rolę visuomenės gyvenime, tai pirmoji rolė pripuola katalikų bažnyčiai.

Dėlko, pav., socializmas sparčiau platinasi protestantiškoje šiaurinėje, ne kaip katalikiškoje pietinėje Vokietijoje? — Dėlto, kad Bavarijoje ir kitose katalikiškose šalyse katalikų bažnyčia rupinasi darbininkų reikalais, o liuterinams tie reikalai mažai ką terupi.

Dėlko Amerikoje katalikų bažnyčia stovi darbininkų akyse augščiau už kitas bažnyčias? — Dėlto, kad katalikų bažnyčia visados palaiko darbininkų pusę susirėmimuose darbo su kapitolu.

Gana pavyzdžių. "Draugas" yra katalikiškas laikraštis. Ką jisai mano apie darbininkų klausimą, tapo pasakyta praeitame numeryje. Šiandien skaitytojas rado pripažinimą reikalingumo, idant bažnyčia įsikištų į darbininkų reikalus — pamokyti juos apie sąlygas, kokiose jie gyvena, apie teises, kokiomis privalėtų naudotis, ir apie priedermes, kokias turėtų jausti kaslink Dievo, kitų žmonių ir pačių savęs. Kištis į darbininkų reikalus privalo ypatingai lietuvių bažnyčios, nes jas užlaiko vien darbininkai. Kaip tatai galėtų padaryti, parašysime kitą sykį. Tuo tarpu išpuola mums nurodyti į Kalėdas — į tą didelę dieną, kurioje atėjo ant žemės Romybės Kunigaikštis, atėjo meilės ir sutikimo Skelbtojas, atėjo Tas, prieš Kurį nusilenkė visas pasaulis. Tegul Jojo dvasia ir mokslas užviešpatauja kuogreičiausiai ant visos žemės!

Kun. N. J. Petkus ir kiti ragina lietuvių apvaikščioti 500 metų jubilėjų kovos ties Grunvaldu skyrium nuo

lenkų (žiur. "Draugo" No. 21). Musų geras prietelis nurodo, kad parankiausia būtų apvaikščioti tą iškilnę Plymoutho sykiu su Sus. L. R. K. A. seimu. Kaip žinoma, kova atsiliko 15 d. liepos 1410 m. Tai-gi seimą reikėtų truputį vėliau, ne kaip kitais metais — apie 15 d. liepos, kuri ateinančiais metais išpuola petnyčioje. Žinoma, seimą prderėtų tokiam atvejiu pradėti ne utarnike, bet seredoje, o delegatams pasilikti Plymoutho iki petnyčios vakarui.

Iškilnę susilietų su 25-metinėmis sukaktuvėmis Susivienijimo įsteigimo. Parodoje galėtų dalyvauti lietuviškos draugijos iš Wyoming'o ir Lackavannos klonių. Butų galima sunaudoti išnaujo drapanas ir papuošalus, kuriais gėrėjosi dar taip neseniai Plymouthas apvaikščiavimo 40-metinių sukaktuvių lietuvių emigracijos į Ameriką.

Ar negražus sumanymas? Vietinėms draugijoms ir Sus-o centro komitetui reikėtų apie tatai rimtai pagalvoti.

POLITIŠKA PERŽVALGA.

ANGLIJA.

Sujudo senutė Anglija ir rengiasi prie naujų rinkimų į parlamentą. O niekur teip daug nekalba prieš rinkimus, net pas mus Amerikoje, kaip Anglijoje. Čia keli parsamdyti liežiuviai pasileidžia po visą šalį tarp žmonių, kuriems valia klausyt, arba ne. Bet Anglijoje prieš rinkimus visi kalba — ir pasamdyti ir liuosnoriai ir net moteris. Pačios ir dukteris kandidatų valkiojasi po namus, rinkdamos balsus.

Visą tą priešrenkamąjį triukšmą sukėlė liordai, kurie kaip paprastai ir viso pasaulio aristokratija mėgsta imti, bet nemėgsta duoti. Liordų rūmas su paniekinimu atmetė valstijos sąmatą (biudžetą) valdžios ir žmonių atstovų priimtą, o atmetė todėl, kad ten buvo uždėtos mokestis ant žemės, kuri prigulėjo liordams ir iki šiol už jas neėmė mokesčių. Bet atėjo laikas ir valdžia ištiesė ranką paimti tą, kas jai teisingai prigulėjo. Liordai, vieton sukandus dantis užmokėti, kad jau toksai jų likimas, uždarė savo kišenes ir atmetė biudžetą, na, ir prasiėjo nauji rinkimai, ne tiek delei to biudžeto, kiek jau prašalinimui to suakmenėjimo vadinamo "liordų rūmas."

Reikia žinoti, kad Anglijoje parlamentas dalinasi į 2 dalį, 1) į žmonių atstovų rūmą, į kurį žmones renka atstovus ir 2) į liordų rūmą, ponijos atstovus, kuriuos paskiria patsai karalius. Bet visą šalį valdo žmonių atstovų rūmas ir ką jau jie nutaria paprastai valdžia ir liordų rūmas priima ir retas tai atsitikimas kad liordų rūmas atmestų atstovų įstatymų sumanymus. Liordų rūmas stačiai sakant yra visai nereikalingu, nes susideda iš senų, jau atgyvenusių savo dienas dievų ir jiems geriau išpultų sedėti už pečiaus, o ne kišti nosį į valdymą.

Rinkimai parodys, keno pusę palaiko žmones.

RUSIJA.

Nuo Rusų revoliucijos nė pedsakio nebliko, o kad kas ir liko tai ir tą Azevas išsivežė su savimi į užrubežį. Caras pilnai viešpatauja namuose ir pasekmingai lošia Jono Baisaus rolę. Valdininkai, kurie gerai pasipelnė laike karės su Japonais, o dar geriau laike revoliucijos, šiadien vėl stumia nelaimingą šalį į prapultį. Ore kvepia vėl karė su Austrija, ne dėl to kad lauktų pergalės, bet vien dėl to, kad galėtų valdininkai pasipelnėti. Nauja karė, taigi vėl nauji milijardai ant išlaidų, bus kas vogti, o apie tai kas išloš jiems nerūpi. O po praloštai karei vėl revoliucija, o ten vėl titulai, orderiai, numalšinimai, kartuvės, kraujas....

Baidyklė visų vagių—valdininkų senatorius Garin vėl surado vagystę Maskvos intendaturoj, kur anot jo prirodimų buvo vagiama kas met po 10 milijonų rublių, o tarp augštesnės kareivių valdžios net po 25 milijonus rublių. Susekė didelį kyšių ėmimą. Iš viso apkaltintų 66 ypatos, tarp kurių yra 5 pulkininkai.

Didisis kun. Mikalojus caro tetenas tapo paskyrtas Suomijos valditojumi. Jis yra baisiausi atžagareiviu ir jo darbai kaip viršininko Peterburgo karės apskričio, paskui kaip pirmsėdžio tarybos šalies apgynimui — prigulėjo prie didžiausių prispaudimų. Ant jo givybės buvo kesintasi kelis sykius. Iš jo priežasties 7 revoliucionerai tapo nužudyti ir keli ištremti į Sibirą. Iš to paskirimo Suomioj viešpatauja didelis nusiminimas.

vVieną iš Čenstakavos šventvagių suėmė, norint paroduoti brangakmenį. Jisai išdavė vagystės draugus ir reikia tykėtis bus nubausti pagal savo kaltę.

BELGIJA.

Po gan ilgai lygai pasimirė Belgijos karalius Leopoldas. Jo vietą užims brolėnas Albertas, Flandrijos kunigaikštis, rods, labai mokyta žmogus ir demokratiškų pažiūrų. Jis ir jo žmona yra baigę medicinos mokslą.

Norints kaslink sosto gali kilti ginčai. Mat velionis karalius vedė labai nepadorų gyvenimą ir buvo pagarsėjęs savo skandalais Paryžiuje ir kitur. Tarp kitko jis buvo susidėjęs su nekuria baroniene Vaughan ir buk metai atgal paėmęs su jaja šliuba bažnyčioj ir turėjęs 2 sunų. Žinoma motina turės pretenziją prie sosto, bet vargu ar pavyks, nes apie ją eina nekoki gandai.

Turbūt mažai kas gailėsis velionio karaliaus, nes nesimato jojo gerų darbų visuomenės naudai.

Pojojo mirčiai lengviau atsidus ir valstijelė Congo (Afrikoj) buvusi po ipatinga Belgijos globa ir kur velionio karaliaus šeimininkavimas išspaudė daug ašarų iš nelaimingų juodų, tos šalies gyventojų, kuriuos labai spaudęs su padotkais, o surinktus iš vargšų žmonelių pinigų pralėbaudavo.

Norints apie mirusį išpuola kalbėti arba gerai, arba nieko, bet apie velionį negalima užtylėti, nes buvo plačiai pagarsėjęs savo darbais.

Mirė atlikęs išpažintį ir gailėdamasis savo nuodėmių. Lai teisia jį Augščiausias!

DANIJA.

Neperseniai Amerikoje pasklydo gandas, būk menamas šiaurinio poliaus atradėjas dr Cook, buvo parsamdes porą vyrų, kurie būk parengę jam plianus ir užrašus. Ant to atsiliepia Danijos mokslinčiai iš Kopenhago, kad jie netikį tai paskalai. Tiedu skundiku, anot jų, tiek pasipažįstą ant tų dalykų kiek vilkas išmanęs apie žvaigždės. Jie praneša kad Cook'o darbas yra moksliskai jo paties apdirbtas ir galėjo būti tik jo darbu. Cook'o sekretorius sako, kad vienas iš skundikų Loose, buvo parsamdytas perrašymui kelių rankraščių, bet pasirodęs netikusi ir tapo prašalintas nuo darbo už ką dabar keršija Cook'ui. Kitas-gi Dunkle, apdraudimo agentas, negalėdamas prikalbėti Cook'ą prie apdraudimo teipo-gi kerštą ja, plešdamas jam šlovę. Mokslinčiai nelabai tiki plepėjimui tų vyrų. Reikia tykėtis, kad neužilgo tikrai bus galima žinoti ar šiaurės poliaus atradimas yra amerikonišku "humboku," ar tikra teisybe.

NICARAGUA.

Jau, turbūt, įsikišus į Nicaraguos reikalus Suv. Valstijomis, pasibaigs kruvinoji karė.

Laikraščiai praneša, kad prezidentas Zelaya atsisakias nuo prezidentūros ir jo vietą užims revoliucionierių vadas Estrada. Baigiant savo dienas prez. Zelaya visgi nesiliauja kankinės savo politiškų priešų, kalėjimai pilni jais, mariną juos ten badu, duodami jiems tik po 2c. ant dienos.

Pačiam Nicaraguos sostapilyj pakylė maištas. Po miestą vaikščiojo demonstrantai ir visi tie ką yra neužganėditi š Zelayjo. Vaikščiodami šaukė: lai gyvuoja laisvė. Policija nieko nedarė demonstrantams ir net nemegino jų išskirstyt. Toji demonstracija tęsėsi 4 valandas. Visi laukia Zelayjos atsisakymo nuo valdžios.

Žinios, kad Zelaya nori atsisakyt nuo prezidentūros pasirodė teisingomis ir jis savo atsisakymą padavė senatui, kuris be abejonės bus priimtas. Kas užims Zelayjos vietą dar tikrai nežinia.

PRANEŠIMAS.

13. gruodžio kalbėjau su miesto St. Louis, Mo., "Public Library" užveizdetojumi, kursai mielai norėtų matyt mūsų laikraštį ir katalogą knygų. Jis šiaip į mane prasitarė: "Jeigu vietiniai lietuviai malonės atsilankyti ir skaityti laikraščius, tai partrauksime už kelias dešimtis dorelių ir lietuviškų knygų". Taigi dabar yra proga St. Louis lietuviams atsilankyti ir skaityti laikraščius viešam miesto knygyne: 14 Cor. Cass Ave., Public Library, St. Louis, Mo.

P. S. Teiksis ir kiti laikraščiai atkartot šias kelias eilutes.

Viešnamyj.

Tarnaitė barškina į svečio kambarį:

— Meldžiu keltis, jau tuoj bus dvilika.

Svečias: — O ką jums kenkia, kad aš miegu?

Tarnaitė: — Mums reikalinga paklodė dėl užtiesimo ant stalo.

BLAIVYBĖS DALYKAI.**Karti apie girtybę tiesa.**

(Skaityta Vabalniko "Blaivybės:: skyriaus susirinkime).

Pasaulėje nėra nieko blogesnio už girtybę. Gaisras, nežderėjimas, tvanas nepalieka tokių griuvėsių, kaip girtybė! Šeimynų nesutikimai, neišgydomos ligos, pirmlaikinė mirtis, baisios nedorybės—vis tai girtuoklystės pasekmės. — Girtuokliui nebėr nieko švento. Iš žmogaus jisai darosi žvėrimis. Ne sujudįs girtuoklio nei moterės-kankinės, nei mažučiu vaikų ašaros, kurie tankiai verkia, badą, mušimus kęždami. Girtybe biauursi ir biauėjosi labiau tie, kuriems brangu artimo, žmonijos, tėvynės meilė. Visų laikų geresnieji žmonės visuomet neapkentė ir neapkęs tos nedorybės, visuomet gailėjosi tų žmonių, kurie įsitraukė girtybėn. Dievas šv. Rašte daugelyje vietų prisako saugoties girtybės, kaip gyvatės. Nuo gilios senovės Bažnyčios šventieji, mokytojai draudė girtybę; jie mokydavo ir mokina, kad iš girtybės randasi ir kunas. Ir švietiškieji visų laikų mosklinčiai-profesorai, filosofai, daktarai, juristai, politikai vienbalsiai sako, kad girtybė naikina žmogaus kuną, protą, dorą labiausiai, negu karės baisumas ir užkrečiamos ligos. Alkoholi ir girtybę vadina gyvate, šetono krauju, žmonijos botagu, mirties nuodais. — Girtybė visus veda prapultin: ar seną, ar jauną, ar turtingą, ar biedną, ar mokytą ar tam suoli, jeigu jie tik ne bėga nuo josios. Ji naikina sveikatą, gimdo ligas, artina mirtį, kasmeta gamina tukstančius prasikaltėlių, pripildo kalėjimus, ligonbučius, katorgas; ji gimdo silpnus, kvailius vaikus. Sako alkoholis pasotinas. Netiesa. Jisai tiktai užmuša alkio jausmą, o ne pasotina. Melagystė ir tai, kad alkoholis sušildas žmogų. Alkoholis tiktai varo kraują prie odos, o gėrėjui rodosi, buk jisai nuo alkoholio sušilęs. Pasirodė, kad per šalčius greičiau nušala kojas, rankas, veidą girtuokliai, o ne blaivuoliai. Kariumenėje greičiau pailsta išgėrusieji po stiklėlių degtinės, negu negėrusieji. Tas pats patėmyta fabrikuose; greičiau pavargsta girtuokliai, negu blaivininkai. Geriantieji spiritinius gėrimus kiekvienu stiklelu naikina ne tiktai save, bet ir savo vaikus, kurie gimsta netvirti, vargingai gyvena ir tankiai baigia trumpą savo amžių pamišėlių namuose. Kaip tai gali buti, kad žmogus pats sau esti dideliu priešu? Kiekvieną dieną jisai naikina savo sveikatą, kiekvieną dieną pirm laiko artinas prie mirties. Kiti rupinasi kiek galima prailginti savo gyvenimą, ligoje išsigydyti, o girtuokliai nuodydamies alkoholum kasdien daužo savo gyvenimą. Girtuoklis nustoja garbės, sąžinės, turto. Tai jau nebėr didesnės ant žemės nelaimės. Žmogui gali prapulti turtas, numirti žmona, vaikai, gali jisai pasilikti biednu, bet ne pamesti žmogaus vertę, sąžinę—o girtuoklis tą visą meta. Užtai juos niekina žmonės, kaltins ir Dievas. — Ką gi sakyti apie vakus? Su koku žingeidumu kudykis žiuri, kaip tėvas ir motina geria su svečiais ir ištises rankutę prašo duoti išgerti pasilikusius gėrimo lašus?

Kad nors įpratusis gerti—negertų prie vaikų. O pas mus priešingai. Netiktai prie vaikų geriama, bet juos ir girdoma. Duodama vaikui dėl kompanijos krikštynose, vestuvėse, šermenyse, duodama prie darbo, kad ne pailstų, žiemą kelionėje, kad sušiltų, ligoje, kad išgytų. Motinos įpilia alkoholio į pieną, idant per darbo matą vaikai gerai miegotų. Pasirodo, kad tėvų namai darosi pirmąja girtybės mokykla. Pasirodo, kad tėvai tuos šviesius aniuolus, savo busiančią viltį ir paramą, vietoje apsaugoti nuo baisenybių, patįs stumia begalinę prapultin. Koks bausis apsiereikimas! E koia bausi atsakomybė tų girtybės mokytojų prieš Dievą ir savo sąžinę!—

— Nors ir bausi girtybę, bet kiekvienas, jei panorės, gali ją mesti arba priejos nepriprasti. Nors sakoma, kad papratimas tai antras prigimimas, bet matom, kad tąjį papratimą žmonės, jei nori, — suvaldo. Kaikurie meta gėrimą ant mėnesio, pusmečio, metų ir t. t. Jeigu gėrėjas iš savo valios gali nustoti gerti ant kaikurio laiko, tai gali negerti ir visada. —

Bet dėlko gi žmogus nemeta to nedoro papročio? Dėlto, kad paprotis turi jį savo naguose, o turi dėlto, kad žmogus jam pasiduoda. Ne tiktai pasiduoda, bet į jį yra įsimylėjęs. Bet lai žmogus nemyli to gėrimo, lai paima save stipriai, tai butinai save pergalės. Ant papratimo vaistu yra atpratimas. Girtuoklis privalo nei lašo neimti burnon, o alkanas žvėris — girtybė atstos. —

Su ta baisenybe reikia visiems stoti kovon. Girtuokliai reikia atpratinti, o jaunesniems neduoti priprasti.

Visuomenė, draugai, šeimyna kaip galėdami privalo užkirsti girtybei kelią. Taip jau ir daroma. Su tuo girtuoklystės nevidonu stoja į karę blaivybės draugijos. Ir mūsų draugijos skyrius drąsiai kelia savo balsą prieš tą milžiną-gyvate. Mūsų yra mažas žiupsnelis prieš begalinį skaitlių priešų, ar neprijaučiančių blaivybei, o net ir kovojančių prieš ją. Tarp mūsų ir aplink mus ligi kitų blaivybės draugijų yra dešimtys tukstančių žmonių. Jie užlaiko monopolius, aludes, bet mes tikimės, kad pergalėsime, nes mūsų pusėje teisybė. Platinsime visur blaivybę ir ją patvirtinsime savo pavyzdžiu. Nevienas ant mūsų grieb dantį, bet mes jiems gaminsime duoną ir be perstojo darbuosimės jų gerovei. Nevienas patyrės, kad mes už blogą mokam geru, kad mes neieškome sau pelno, pasakys: "o gal ir gerai jie daro", ir stos į mūsų eiles. Mūsų veikimas paragins ir kitas apylinkes steigti tokius blaivybės skyrius ir pasišvęsti josios platinimui. Tokiu budu mes sulaikysime žmonėse tukstančius pinigų, prailginsime jų amžių, apsaugosime nuo daugelio ligų, nušluostysime daugumui ašaras ir prisidėsime prie pakėlimo Lietuvos gerovės. Nors mūsų takas bus sunkus, erkėtingas, nors dėlto mums reiks kantrybės, darbo ir laiko, bet mes džiaugsimės, jei apie mus pasakys: "Dieve, jiems užmokėk! Jie užvedė pusę darbo." O kitos pasakys: "Jau pergalėta girtybė, dabar liusiai galime eirti prie šviesos ir tiesos."

Mok. J. Gvildys.

(Vienybė)

NAMINIS VAIKŲ AUKLĖJIMAS.

(Tąsa).

Apie bausmę.

Ištikro, tankiai, nelengva būna tėvui ir motinai skaudžiai nubausti kudikį, jų širdis ir-gi smūgius atjaučia. Gal kas parūgotų, kad dvidešimtame šimtameje da apie rykštę ir lazda minima. Bet, krikščioniškieji tėvai, atidarykite akis ir paveizėkite, kas dedasi mūsų amžinyje. Maišto dvasia, kiekvienai valdžiai priešinga, perima visus žmonių luomus, nieks nenori jau tarnauti, visi nori valdyti. Kokius vaisius ši serganti žmonija išduos, matome jau iš perpildytų vaikais pataisymo įstaigų ir augančio skaitliaus jaunų prasikaltėlių. Kūno bausmė tapo prašalinta iš mokyklų. Labai gerai, jei tėvai savo priedermę prieš tai atliko, vaikai galės mokykloje ir be rykštės apseiti; vaiko auklėjimas, jau taip sakant, prieš mokslo metus užsibaigia ir, tiems metams atėjus, kūno bausmė neturi taip svarbių pasekmių, kaip pirmuose gyvenimo metuose. Bet kaip ištikro yra daugelyje šeimynų, su šiuo pirmuoju ir svarbiausiu auklėjimu? Yra taip, kad daugybei vaikų jo visai neužtenka. Tokie tėvai gerai padarytų, jei prašytų mokytojo, kad jisai, reikalui esant, rambų vaikėžą ir kūniškai nubausti galėtų. Priešingai, ar-gi tai ne žiaurus būtų pasielgimas, kentėti vaikų nemandagumus ir juos nelaimingais padaryti šiame ir būsimame gyvenime? Juk kas žmonių neklauso, tas paniekis ir Dievo prisakymus. Kaip vnymedis, kad išduotų gerus ir gausius vaisius, turi būti nugėtas, taip ir jaunuomenė turi būti drausmėje laikoma, kad gerus išduotų darbininkus.

Bet, deja! tėvai, vaikus baudžiant, padaro klaidas, kurios panaikina geras bausmės pasekmes. Tankiai tėvai su baudimu laukia iki toliai, kol vaikai savo blogu pasielgimu neįveda jų į įniršimą. Tokiame ūpe vaikus baudžiant, lengvai galima peržengti teisybės ribas. "Liepčiau tave rykštėmis nuplakti, tarė sykį viens stabmeldžių valdonas savo apsileidusiam tarnui, jei aš nebučiau per daug supykęs".

Baudžiant, kartais, nepasielgiama nuosekliai. Šiandien rūščiai nubaudė už tokį dalyką, už kurį pirmiau visai nieko nesakei. Toks baudymas išrodo neteisingu ir vaiką suerzina prieš tėvus.

Baudžiant, kiekvieną sykį parodyk pasibiaurėjimą nedoru darbu, kurį vaikas padarė, ir skausmą širdies, kurį tau uždavė. Būk taip-gi perimtas maloningumu ir mokėk susivaldyti.

Didelė yra klaida, jei tėvas ir motina savo apsiėjime su vaikais nesilaiko vienybės. Tėvas nori pabausti, o motina užstoja ir ne laidžia tėvui to padaryti. Motina mano, kad supykęs tėvas persunkiai nubaust. Jei motinai rodosi, kad tėvas per daug smarkauja, tai ir ji pati tegul susivaldo ir vyrui į akis, bet ne prie vaikų, savo nuomonę išreiškia. Pasitaiko vėl, kad motina daleidžia vaikams tą, ką tėvas draudžia. Saldumynai, pinigai ir kiti daiktai, tėvui nežinant, slapta esti vaikams suteikiami. Taip tėvai darantieji primena vieną vyrą su pačią, kurie, kiekvienas sau slapta ieškojo pasismaginimų.

Vyras pasėjo ant tuščios lysės pasternokus, o pati ant tos pačios lysės pasėjo roputes. Sėklos išdygo. Vyras slapta ateidavo ir stropiai ravėdavo žolias, kurios tik pasirodydavo dygstant. Tą patį darė ir pati. Vyras išravėjo roputes, o pati pasternokus taip, kad lysė pasiliko plika. Taip pasielgia tėvai, kurie nesusitaria, kiekvienas savotiškai vaikus mokina. Jei motinai sunku esti pačiai vaiką nubausti, arba skaudu jai veizėti, kaip kitas baudžia, tai tegul atsimena, kas jau nesykį pasitaikė, jog piktadarys sunus apkaltindavo savo motiną, kaip savo nelaimės priežastį. (T. b.)

PASARGA.

Norėčiau atkreipti visų klebonų atidą į vieną dalyką: ar nebutų gerai, kad visuose Lietuvos katalikiškuose laikraščiuose būtų pagarsinta, kad keliaujantieji į Ameriką atsivežtų su savim nuo savo klebonų iš Lietuvos paliudijimus, ar jie yra vedę ar nevedę. Šitame dalyke turime čia, Amerikoje, su atėjusiais daug painių. Pavyzdžiui: atkeliavęs iš Lietuvos ateina pas kleboną užsisakyti, bet neturi jokių paliudijimų. Ką daryti? Laukti, kol atsiųs iš Lietuvos reikalingus metrikus — to jauniems nesinori. Pas save turėjau ne vieną šitokią atsitikimą:

Ateina jaunikaitis su mergina užsisakyti. Klausiu jų: ar turi reikalingus paliudijimus prieš vestuves. Atsakymas trumpas: neturiu! Bet darosi įtikinimai, kad abu nėra vedę. Tuo tarpu iš šalies praneša, kad toksai "jaunikaitis" turįs moterį ir net keletą vaikų Lietuvoje. Kiti liudija visai priešingai. Sužinok, kur tiesa! O čia jaunieji nenori laukti, kol raštai suvaikščios į Lietuvą ir atgal, ir eina pas pasaulinę valdžią, kuri tuojau ir "palaimina," suriša moteristės ryšiais, o paskui — sako — kaip klebonas gaus raštus iš Lietuvos, jei norės, galės mums duoti antru syku šliubą bažnyčioje. Aiškink jiems, kiek nori apie šv. Tėvo apskelbimą, apie moterystės įstatymus ir bažnytinę bausmę, kad tai nėra jokia moterystė ir tt. — tai sako: vistiek, kaip suvaikščios raštai, galėsime viską pataisyti. Na, ir gyvena sau, kaip bernas su merga....

Tai-gi ar nebutų gerai, kad Lietuvos laikraščiai, o ir klebonai bažnyčiose iš sakyklų tatai pagarsintų ir keliaujantiems į Ameriką išdavintų reikalingus prieš vestuves paliudijimus.

Amerikos Klebonas.**VARGONININKAS.**

Išsilaivinės muzikoje ir vedime choro, galiu puikiai griežti ant vargonų ir prie gerų aplinkybių, galiu uždėti orkestrą, paieškau vietos prie lietuviškos bažnyčios. Dėl artimesnių žinių meldžiu kreipties prie Red. "Draugo."

— Na, kad taip gautum iš kur kokį milijoną dolerių, ką tu veiktum?

— Kaip tai ką? Nieko. Jie už mane veiktų.

Pasaka suaugusiems „vaikams.“

(KALĖDOMS DOVANĖLĖS).

Vienam žmogui prapuolė asilas ir jis niekaip negalėjo jo surasti. Prieina prie to žmogaus kaimynas ir sako:

— Ką man duosi, kumai, tai aš pasakysiu, kur tavo asilas?

— Duosiu, kumuti, ką tikrai tu norėsi, tik pasakyk kur jisai?

— Mačiau jį šiandien išryto — atsako pirmasai, tarp kalnų, be balno ir brizgilo, sudžiuvusi, kad net mane gailėstis pėme, norėjau parvartyt jį į jūsų namus, bet taip sulaukėjo, kad negalėjau prie jo nė prisiartyt, pradėjo spardytis ir vėl pabėgo į kalnus; jeigu norite eiva abudu jo pajieškot, tik palaukite kol savo gyvuolius suvarysiu į tvartą.

— Labai esmiu jums dėkingas ir duok Dieve, kad aš jums galėčiau atsilyginti.

Teip pasakoja tą atsitikimą tie, ką gerai žino.

Taigi nuėjo abudu į kalnus į vietą kur išryto matė asilą, bet jo ten nerado, norints labai jį ieškojo. Pagalios, nuilsus tas ką matė asilą, sako:

— Kumai, aš išradau gerą būdą surasti asilą, norints jis ir po žeme būtų pasislėpęs; aš moku asiliškai bliaut ir jeigu tik jus mokate tai mėsą jį butinai surasiva.

— Ar aš moku? atsako antrasai — o tai gražiausia!

Ir tai moku teip puikiai, kad prieš nieką nenusileisiu, net prieš patį asilą.

— Na, tai ir puiku — atsako kaimynas — eikiva vienas į vieną pusę, kitas į kitą, jus pradėsite bliaut laiką į laiką, o aš jums atsakynėsiu ir tik jeigu pats nelabasis išikištų į tą dalyką tik tuomet jus asilas neatsilieps, jeigu jis čia kur-nors yra.

— Teisybė, kumai, — puikus sumanymas ir ištikrųjų tavo proto vertas.

Išsiskirstė ir teip atsitiko, kad einant abudu užbliovė ir abudu teip puikiai, kad kiekvienas manė, kad asilas atsirado ir bėgo ton pusen kur gyrdėjosi asilo bliovimas ir viens kitam parpuolė į glėbį ir susimušę nosis labai nustėbo.

— Ar tai ne mano asilas bliovė, kumuti?

— O, ne, kumuti, — tai aš blioviau.

— Jus? — ar tai galimas daiktas? Dabar turiu pripažinti, kad iš tikrųjų nėra skirtumo tarp jus ir asilo, bent kaslink bliovimo. Kaip gyvas nieko panašaus neesmiu gyrdėjęs.

— Juokoji, kumai, jums priguli toji garbė, turite stiprų balsą, ilgai užlaikote kvapą ir puikiai nuduodate; tariant, aš nusileidžiu ir visur garsisiu, kad jus esate geresnis asilas negu aš, dagi negu visi asilai kartu paimti.

— Gana, jau gana girtie, kumai, neesmiu jau aš tokios augštos nuomonės apie savo gabumus, kuriuos jus stengiatės man įkalbėti, bet po jus įkalbėjimų daugiau save guodosiu negu pirmiau.

— Ištiesų, kumai, daug gabumų žūva ant svieto, nes nemoka iš jų pasinaudoti.

— Na, nežinau, kam galeitų tiktis toks gabumas pavizdį kurio abudu tik-ką parodėme, gal, tik tokiam atsitikimui kaip šitas.

Pripasakoje sau mandagumų, jie vėl išsiskyrstė jieškoti asilo, bliaudami laiks į laiką ir tankiai bėgdami viens prie kito su mislia kad tai tikras asilas bliaua. Pagalios nuilsę ir nerasdami tikro asilo sugrižo namo užganėditi, kad saviže atrado naują gabumą.

Laiks į laiką liuosomis nuo darbo dienomis jie lavindavosi bliovime ir taip išsilavino, kad negalėjai atskirti katras geriau bliaua.

Vieno iš tų kaimynų pavardę visiškai pamiršau, kasžin ar da gyvas, o kito tai tik sukasi ant galo liežuvio pasakyti: Kav.... Kuv.... nu, ne, turbūt, prasideda ant Kov.... ar kitaip....

papasakojo P. S. Servantes.

Teisme.

Teisėjas: — Tai tą vagystą pats papildai?

Kaltininkas: — Taip, tamsta teisėjau, dabartiniuose laikuose kad ir geriausiam draugui negali užsitikėti.

Teisėjas: — Esi apkaltintu už pavogimą penkių vištų. Ar gali nurodyt liuditojus savo pasiteisinimui.

Kalt.: — Ne, tamsta teisėjau. Panašius dalykus atlieku pats, kad nieks manęs nematytų.

Vaikas. (pribėgęs prie policijanto). Tamsta, vienas žmogus jau visa valanda mušasi su mano tėvu.

Policijantas. Kodėl ankščiau man apie tai nepranešai?

Vaikas. Kad iki paskutiniam laikui mano tėvui dar sekėsi.

A. & J. HURWITZ,

— BANKIERIAI. —

42 East Market Street, — — WILKES-BARRE, PA.

Parduodu laivakortes ant visokių linijų ir siūnčiu pinigų į visas pasaulio dalys. Atlieku daviernastis su maskolijos valdžia ir kitokius reikalus. Lietuviai kreipis prie manęs, o busite užganėditi.

VAIKU SKYRIUS.

MAGDUTĖS SAPNAS.

Užmigo Magdutė kučios vakare. Pirkioje buvo tylu, nes jau visi miegojo; tik kartais svirplys užkrosnyje užgrieždavo ir mažyte peliukė po grindimis nežinia ką rupestingai graužė.

Cit, svirpleli, cit, peliuke! neprikelkit Magdutės.

Lauke buvo smarkus šaltis. Per langą žiūrėjo mergaitės lovelėn menuo ir žvaigždutės; jie žiūrėjo į jos veidelį, tartum sakydami: Laba nakt, laba nakt, Magdute!

Mergaitė miega; jos akelės užmerktos, bet gražus veidelis taip meiliai ir linksmi šypsosi, malonų sapną besapnuojant.

Ji matė angelėlį su šviesiu lyg menuo veidu. Angelėlis stovi aukštai, ant debesėlio ir laiko rankoje eglaitę, ant kurios tarp žalių lapelių, lyg žvaigždės, blizga raudoni obuoliukai, aukso riešutai ir visoki saldumynai; ant kiekvienos šakutės žiba įvairių spalvų žvakutės.

Ak, kokia graži eglaitė! Magdutė stebisi ir atsižiūrėti negali.

Ir atbėgo daugybė berniukų ir mergaičių; jie džiaugiasi, šokinėdami aplink gražiosios eglaitės ir pirštukais rodo pakabintus ant jos saldumynus.

Angelėlis pakrėtė medelį ir gardumynai nubyrėjo žemyn. Kiekvienas prisirinko sau ir obuoliukų ir riešutų ir kitokių saldumynų. Jie visi linksmi šaukė.

— Ačiu tau, mielas angelėli, ačiu!

Magdutė taipogi laimėjo tų dovanų ir, dėkodama angelui, taip saldžiai ir meiliai šypsosi.

Ksav. Vanagėlis.

AUKSO RIEŠUTAI.

Buvo Kučių vakaras. Lauke braškėjo šaltis, ir žvaigždės žibėjo ant dangaus. Daktaro Buišydžio troboje gražiai užtiestas stalas buvo apkrautas visokiais Kučių valgiais; šale stalo stovėjo graži eglaitė, ant kurios žibėjo žvakutės, buvo pilna visokių saldumynų, obuoliukų, riešutų — paprastų ir auksuotų ir daugybė visokių blizgančių mažmožių.

Aplink eglaitę susirinko būrelis daktaro vaikų; jų veidukai buvo linksmi, akutės žibėjo iš džiaugsmo; rankose jie turėjo savo dovanas, kurias jiems buvo davę tėvai.

Joniukas turėjo gražę knygele, Petrutis — vamzdį, Adomas švilpynę, mažoji Jevutė — gražią, baltaplaukę, mėlynomis akutėmis, lelytę.

Jų mama pradėjo dalyti jiems saldumynus ir riešutus.

Jevutė nenorėjo paprastųjų riešutų: ji reikalavo būtinai auksuotųjų.

Tėvai sakė, kad žibantieji pakabinti vien tam, kad gražiaus būtų. Jevutė prisispyrė ir reikalavo auksuotųjų. Tada mama padalijo paprastuosius riešutus berniukams; mergaitei gi davė žibančius.

Nudžiugo Jevutė; nustojo verkusi ir pradėjo plaktuku daužyti riešutus. Bet kaip ji nusiminė, pamačiusi, kad aukso riešutėliai buvo visai tušti.

Broliai valgė riešutus; Jevutė gi nevieno branduolio nevado aukso riešutėliuose.

Ksav. Vanagėlis.

KALEDŲ GIESMĖ.

Ir nakties tamsumas lyg diena prašvito,
Kada gimė Jezus ant svietelio šito.

Angelėliai iš linksmybės
Skambiai gieda, kiek galybės:
"Gloria in excelsis Deo!"

Liepė piemeneliams, ką bandos žiūrėjo,
Kad jie kuogreičiausiai bėgtų į Betlėjų,

Nes užgimė Gelbėtojas —

Viso svieto Ganytojas!

— Dangiškosios dvasios! baimėję jus žiurim;
Pasakykit aiškiai, ką mes veikti turim?

Nesuprantame tos laimės,

Drebam vos gyvi išbaimės.

— Bėkit į Betlėjų sveikinti Mažiulį,

Kurisai edžiose suvystitas guli;

Jam sudėkit Dievo garbę;

Duos Jis jums ramybę svarbią!

Piemenis, supratę, ką šventi kalbėjo,

Nebėgo kūtėlėn, Jezus kur gulėjo;

Viską lygiai taip užtiko,

Kaip paaškyta jiems liko.

Atbėgę kūtėlėn, jie stebėtis ima,

Regint tokį Dievo nusizeminimą;

Pasilenkę kuožemiausiai,

Gerbė Viešpatį karščiausiai.

Kad gi Kūdykėlini garbę jau sudėjo

Jie linksmi, laimingi vėlganyt nuėjo,

Ir už laimę sau jie statė,

Kad ant žemės Dievą matė.

Ksav. Vanagėlis.

Dr. A. L. Graičunas

Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių. Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.

TELEFONAS: Yards — 3162.

3312 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

DRAUGIJOS!

H. R. Morgan

laiko dirbtuve

visokiu jums rekalingu

daiktu, kaip tai: KEPURIU, KOKARDU, ŠARPU, VELIAVU ir tt.

Adresuokite:

R. H. MORGAN,

13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Union Ticket Agency

Seniausią Lietuviszką Banką Scrantone ir Visoje Aplinkineje

Agentura Laivakorčių ant Geriausių Linijų

Siunčia Pinigus kas dien in visas dalis svieto; taip-gi perka ir išmaino visokius pinigus. Išdirba visokius Dokumentus Amerikos ir Lietuvos teismuose. Ofisas atidarytas kas dien nuo 8-tos iš ryto iki 9-tai val. vak. Nedėlioje: nuo 10-tos iš ryto iki 5-tai valandai vakare.

ADOLF BLAU, Union Ticket Agency,

203 Lackawanna Ave., Scranton, Pa

Taip-gi turime savo krautuveje daugybę visokių maldaknygių ir svietišku knygų visokiose kalbose :: :: :: ::

TELEFONAI: Naujas 303 — Bell 662

A. UZUMECKIS,

Lietuvis Graborius ir Balzamavotojas.

Viską išpildo geriau ir pigiau negu svetimtautis.

Persamdo karietas vestuvėms, krikštinoms ir t. t.

Priima lavonus ir iš kitų miestų.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį.

324 Wharton St., Philadelphia, Pa.

TELEFONAI: Bell Lombard 27 - 39 A
Keystone Main 42 - 18 D

DR. MENDELSON,

LENKISZKAS GYDYTOJAS

50 South Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Swalm Hardware Co.,

No. 21 North Centre Street,

POTTSVILLE, PA.

Ivairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, irankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.

Prduoda aglumu ir paskirium.

"DRAUGO" AGENTAI:

St. Stanevičius, 3206 Auburn Ave., Chicago, Ill.
Antanas Kasparavičius, 27 E. 23rd St., Bayonne, N. J.
Juozas Mališauskas, Forest City, Pa.
Kazimieras Skripstunas, P. O. Sugar Notch, Pa.
Antanas Gudaitis, Box 73, Silver Creek, Pa.
V. Leskevičius, P. O. Midleport, Pa.
Mikas Cibulskas, 573 Canfield Ave., Detroit, Mich.
J. Žemaitis, 126 South Pear St., Shenandoah, Pa.
Fr. Kizievich, Box 167, Minersville, Pa.
M. Karbauskas, 52 G. Street, So. Boston, Mass.
L. Švagždys, 171—5th Street, So. Boston, Mass.
J. Mikutaitis, 1438 Western Ave., Allegheney, Pa.
A. Radzevič, 194 New York Ave., Newark, N. J.
A. Klimavičaitė, 321 Kensington Ave., Chicago, Ill.
A. Pocius, 10806 Wabash Ave., Chicago, Ill.
M. Duda, 51 W. — 25th Street, Chicago, Ill.
K. Strumskis, 2323 West 23 Place, Chicago, Ill.
. Šaulys, 168 Beakon Street, Brighton, Mass.
J. Bartoševič, 4417 Marshfield Ave., Chicago, Ill.
J. Puselninkas, 722 Washington Ave., Braddock, Pa.
V. Bielauskas, 468 Northampton St., Easton, Pa.
M. Urbanavič, Box 33, Thomas, W. Va.
J. Antanaitis, Box 22, Swoyes, Pa.
Pr. Bukantis, 96 Centre Street, Kingston, Pa.
Juoz. Matuliavičia, 1657 Tioga St., Shamokin, Pa.
Ant. Baranauckas, 1214 Railroad St., Shamokin, Pa.
Jos. Valentinavičia, 1114 Cedar Ave., Scranton, Pa.
J. Versiackas, 65 Davidson St., Lowell, Mass.
Ignas Mkalojus, 1028 S. 2nd St., Philadelphia, Pa.
Jos. Robynsky, 163 First St., Elizabeth, N. J.
Myk. Vaicenavičius, 2 River St. Pl., W. Lynn, Mas.

Mike Šlapikevičius

Silver Creek P. O. NEW Philadelphia, Pa

VIENTINĖ LIETUVIŠKA DIDELĖ KRAUTUVĖ.

Geriausių armonikų, skripkų, klarnatų, koncertinių trubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Puikiausių dziegorelių, lenciugėlių, visokių gražių žiedų, laketų, spilkų, kolčikų, gerų britvų, drakvojamų mašinukų, albumų, revolverių, križių, ražančių, škaplerių, guminių literų, istorijų, dainų, pasakų ir visokių maldaknygių. Gražių popierių gromatų rašymui tuziną už 25c., 5 tuzinai už \$1.00. Dailių atidaromų alatoriukų ir pavinėlavonių siuntimui į Lietuvą. Atsiųsk savo tikrą adresą ir už 5c. markę, o aptursi No. 3 Kataliogą su 450 paveikslų ir 1000 visokių naudingų daiktų. Aš gvarantuojau, kad mano tavoras pirmos klijos o prekės pigesnės kaip kitur; orderius išsiunčiu greitai į visus Amerikos, Kanados ir Anglijos kraštus. Kviečiu visus atlinkyti su visokiais pirkiniais ir orderiais pas

K. VILKEWICH,

112 Grand St., St. Dep. D. Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKAS DZIEGORMEISTERIS.

Parduodu tikro aukso laikrodelius, gvarantuojamus 25 metams. Lenčiugelius ir gražius žiedus. Armonikas ir visokius muzikališkus instrumentus, albumus su muzika, akuliorius, revolverius, britvas, pocket books vyrams ir moterims. Visokias knygas, ražančius, škaplierius, kryžlius, taipos-gi turiu visokių vaistų. Visus tuos daiktus prieš Kaledasleidžiu už pusę prekės ir įkitus miestus siunčiu už pigiausias prekes. Mano adresas:

ANTANAS PUTIRSKAS,

144 W. Market Street, Scranton, Pa.

Tautietei! Jei reikia Tau statyti nauji namai, ar taisyti seni, tai žinok, kad tatai atliks kuogeriausiai kontrakterius **MIKAS SLAPIKEVIČIUS**, New Philadelphia Pa.

Naujas Telefonas 1005.

Senas Telefonas 659.

Dr. Albert Kaufmanas,

—: GYDYTOJAS IŠ LIETUVOS. :—

Specialistas visose ligose.

Gydo labiausiai užsisenėjusias vyrų, moterių ir vaikų ligas. Galima susikalbėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai. Yra daktaru keleto lietuvių ir lenku kuopu Turi mašiną, su kuria galima matyti ir pažinti ligas kune, kaip per stiklą, užtai ligos yra tikrai ir greitai išgydomos.

Priima nuo 8 iki 10 val. išryto, nuo 2 iki 4 popiet, nuo 7 iki 9 vakare.

51 N. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

ADRESAI CENTRO VYRIAUSYBĖS SUSIV. LIET. RYMO-KAT. AMERIKOJE:

KUN. S. PAUTIENIUS prezidentas

P. O. Girardville, Pa.

JONAS RIKTERAITIS vice-prez.,

67 James St., Waterbury, Conn.

KAZYS KRUSINSKAS seretorius,

457 South 17th St., Brooklyn, N. Y.

GABRYS LAIBINIS, izdininkas,

P. O. Box 135 Duryea, Pa.

Globėjai kasos:

JONAS VIERAITIS,

107 So. Harding St., Worcester, Mass.

KAZYS VAŠKEVYČIA,

186 Jefferson St., Newark, N. J.

KUN. V. VIZGIRDA knygius,

190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

KUN. V. STAKNEVIČIA dvasiškas vadovas,

207 Adams St., Newark, N. J.

FABIOLĖ,

Garsi kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytas Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nuošimtis.

Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,

312 S. 4th St.,

BROOKLYN, N. Y.

OFFICE NEW PHONE 37.

RESIDENCE 1100.

LIETUVIŲ ADVOKATAS

JONAS S. LOPATTO.

47-48-49 Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa.

Nauja Knyga—Biblija—arba šv. Raštas išleistas

KUN. S. PAUTIENIAUS.

Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.00 ir 15c. persiuntimui

Adresas: **REV. S. PAUTIENIUS**,

GIRARDVILLE, PA.

MOKYKIMŲ PATIS.

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00.

Vaikų draugas arba kaip mokytis skaityt ir rašyt be mokytojo 15c.

Naujas Budas mokytis rašyt be mokytojo 10c.

Aritmetika mokytis rokundų be mokytojo su paveikslais (apdaryta) 35c. Pinigus siųskit per Money Order po šiuo adresu: **P. MIKOLAINIS**,

Box 62

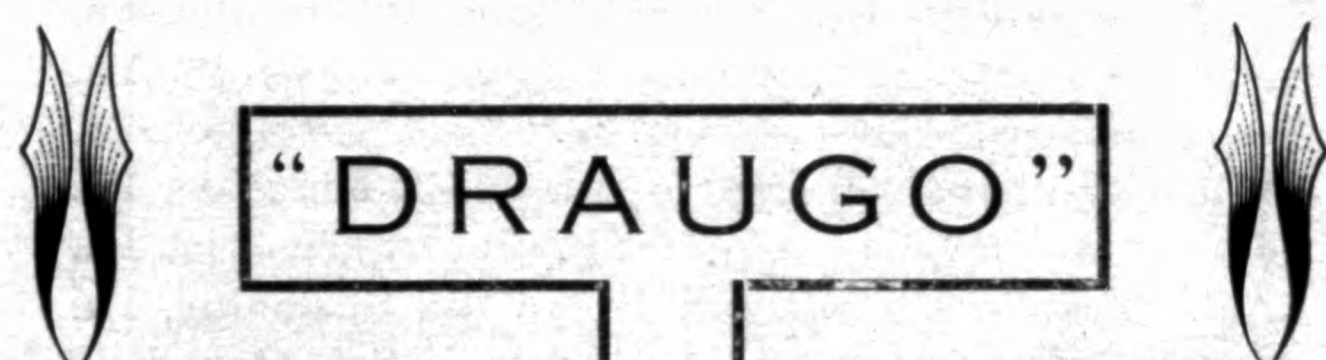
NEW YORK CITY.

BEN. J. KMELEWSKI

— NAUJAS TELEFONAS 1357. —

Parsiduoda laivakortės ant geriausių linijų. Siūnčia pinigų į seną kraują greitai ir saugiai. Žemės ir Notarijaus dalykai taipogi doviernastis.

102 — 104 Sherman St., — **WILKES-BARRE, PA.**

"DRAUGO"

SPAUSTUVĖ

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR GERIAUSIA GREITAI ATLIEKA IVAIRIŲ IVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINA
PIGIAI

Konstitucijas, Plakatus, Tikietus, Užkvietimus ir Kitokius DARBUS

RAIDĖS STATOMOS DIDELE—NAUJAUSIOJO PATENTO—MAŠINA "LINOTYPE"

ADRESUOKITE

"DRAUGAS"

314 E. Market St.
Wilkes-Barre, Pa.